

JUSTITSMINISTERIET

Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 3. september 2020
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Malte Hansen
Sagsnr.: 2020-0030-4589
Dok.: 1583025

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1661 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 11. august 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Lars Solsovk Lind

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1661 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren oplyse følgende:

- hvor mange personer der, efter indførelse af Bandepakke III kom i et exitforløb, fik tilladelse til at blive prøveløsladt,
- hvor mange af dem, der undervejs afbrød forløbet, og hvor længe de havde været i exit, inden forløbet blev afbrudt,
- om den tid, de dømte havde brugt i exitforløbet, blev lagt oveni den eksisterende straf efter afbrydelsen, samt hvor mange af dem, der deltog i et exitforløb, der returnerede til den ordinære straf?

Vil ministeren oplyse, hvordan forsøget med GPS-fodlænke er forløbet i relation til Bandepakke III, herunder hvor mange dømte, der har fået muligheden for at bære en fodlænke, og om ordningen efter ministerens vurdering fungerer tilfredsstillende?

Vil ministeren oplyse i hvilken grad, der er sket en skærpelse af disciplinære sanktioner i relation til Bandepakke III? Samt i hvilken grad ledende bandemedlemmer har afsonet adskilt fra andre medlemmer af samme gruppe?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet et bidrag fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, der har oplyst følgende:

”1. Som led i Bandepakke III fra 2017 (Styrket indsats mod rocker- og bandekriminalitet m.v.), blev der indført en ordning, hvorefter løsladelse på prøve af en person dømt efter straffelovens § 81 a, og som ikke er udvist ved dom – ud over betingelserne i straffelovens § 38, stk. 4 – desuden forudsætter, at den pågældende har deltaget i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny lignende kriminalitet. Der henvises bl.a. til straffelovens § 38, stk. 6, 1. pkt. I forhold til indsatte dømt efter straffelovens § 81 a vil et relevant program ifølge lovbemærkningerne navnlig kunne bestå af et exit-forløb med henblik på at få den indsatte til at forlade en rocker- eller bandegruppering m.v.

Det er lagt til grund ved besvarelsen af første del af spørgsmålet, at der spørges til personer, som er dømt efter straffelovens § 81 a, idet der alene for denne gruppe af personer og personer dømt efter straffelovens kap. 12 og 13 kan fastsættes krav om deltagelse i exit-forløb som et vilkår for prøveløsladelse. Da spørgsmålet i øvrigt knytter sig til Bandepakke III, ses i denne forbindelse bort fra personer dømt efter straffelovens kap. 12 og 13. Direktoratet for Kriminalforsorgen skal bemærke, at det ikke via dataudtræk fra kriminalforsorgens sagsbehandlingssystem er muligt at opgøre, hvor mange personer dømt efter straffelovens

§ 81 a, og som ikke er udvist ved dom, der efter deltagelse i et exit-forløb er blevet prøveløsladt. Opgørelsen er derfor baseret på en manuel indberetningsordning fra kriminalforsorgsområderne til direktoratet, og opgørelsen kan derfor være behæftet med usikkerhed.

Direktoratet kan på baggrund af indberetninger fra kriminalforsorgsområderne oplyse, at i alt tre personer dømt efter straffelovens § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, er blevet meddelt tilladelse til prøveløsladelse efter at have deltaget i et exit-forløb under afsoningen. Den ene person blev prøveløsladt i juni 2019 med vilkår om i prøvetiden at undergive sig tilsyn og fortsat deltagelse i exit-forløb. Prøvetiden udløb i juni 2020. De to andre personer blev prøveløsladt i henholdsvis marts 2020 og juli 2020 med samme vilkår. De pågældendes prøvetid er endnu ikke udløbet, og de pågældende er derfor fortsat undergivet vilkår om tilsyn og deltagelse i exit-forløb.

De nævnte personers exit-forløb har ikke været afbrudt efter prøveløsladelsen.

2. Som led i den politiske aftale om Bandepakke III fra marts 2017 blev det bestemt, at der skulle iværksættes et nyt forsøg med GPS-fodlænke baseret på ny teknologi i forbindelse med prøveløsladelse og udgang for indsatte, som havde en tilknytning til en gruppe af personer, der tilsammen stod bag omfattende og alvorlig kriminalitet.

Forsøget med GPS-fodlænke blev påbegyndt den 5. april 2018, og efter planen skulle forsøget afsluttes et år senere. I marts 2019 blev det imidlertid besluttet, at forsøgsordningen skulle forlænges til og med udgangen af december 2019.

Forsøgsordningen omfattede dømte, hvor politiet skønnede, at den pågældende havde en tilknytning til en gruppe af personer, der tilsammen stod bag omfattende og alvorlig kriminalitet, og hvor den dømte udstod straf i Enner Mark Fængsel, Nyborg Fængsel eller Storstrøm Fængsel. Under forsøgsordningen har det været muligt at fastsætte vilkår om GPS-overvågning i forbindelse med udgang og prøveløsladelse for disse dømte. Vilkåret er blevet fastsat blandt andet for at overvåge, at domfældte overholdt vilkår om ikke at tage ophold sammen med andre personer med ovennævnte gruppetilknytning. I overvågningssystemet har der således været opsat særlige zoner omkring udpegede kendte tilholdssteder for personer med den nævnte gruppetilknytning, således at GPS-overvågningen kunne afsløre, hvis den dømte indfandt sig på et af tilholdsstederne under uledsaget udgang eller prøveløsladelse.

I den første del af forsøgsperioden var der tekniske udfordringer, som bl.a. bestod i generelle udfordringer med kvaliteten af det fysiske udstyr fra leverandøren.

Herudover er anvendeligheden af GPS-overvågning ved hjælp af fodlænkeudstyr påvirket af de udfordringer, der generelt gør sig gældende for teknologi, der kræver GPS-signal og mobildækning. Der har således været problemer med aktivering af udstyr ved lav beliggenhed i landskabet, ligesom der generelt har været udfordringer med at fastslå lokation ved den dømtes ophold i visse bygningstyper (f.eks. beton) og i kælderetager, ligesom huller og udfald i teledækningen på tværs af landet har givet en del udfordringer for den kontinuerlige kommunikation mellem GPS-udstyret og kriminalforsorgen.

I alt 61 forskellige dømte har afviklet udgang med vilkår om GPS-overvågning. Tallet omfatter afsonere, som har afviklet enkelte udgange til særlige formål, f.eks. lægebehandling, længe-revarende forløb med regelmæssig weekendudgang hver tredje uge med henblik på samvær med familien og nogle forløb med daglige udgange i form af frigang til uddannelse.

I forsøgsperioden er der afviklet mere end 1.000 udgange med vilkår om GPS-overvågning.

I ingen tilfælde er det konstateret, at de dømte under udgang ikke overholdt vilkåret om ikke at have kontakt med andre personer med ovennævnte gruppetilknytning ved at opsøge kendte tilholdssteder. I tre sager har den dømte under udgang ladet udstyret løbe tør for strøm eller klippet fodlænken af, hvilket efter anholdelse til fortsat afsoning har resulteret i disciplinære reaktioner. I nogle sager er det desuden konstateret ved hjælp af GPS-overvågningen, at den dømte overtrådte andre vilkår for udgangen, f.eks. ikke overholdt rejseplanen eller ikke overnattede hos udgangsadressaten. Dette har f.eks. ført til tilbagekaldelse af udgangstilladelse.

To dømte er i forsøgsperioden blevet løsladt på prøve med vilkår om GPS-fodlænke.

3. Det fremgår af den politiske aftale om Bandepakke III fra marts 2017, at der skal ske en skærpelse af disciplinære sanktioner for overtrædelse af ordens- og sikkerhedsmæssige regler i landets fængsler begået af indsatte med en stærkt negativ styrende adfærd.

Direktoratet kan oplyse, at de vejledende retningslinjer for iken-delse af disciplinærstraf blev ændret pr. 1. september 2017 med en skærpet disciplinærstraf for negativ stærkt styrende indsatte, når en konkret udvist adfærd vurderes til at være negativ stærkt

styrende. Det fremgår således af retningslinjerne, at disciplinærstraffen skal skærpes med ca. 50 pct., såfremt der er anvendt upassende sprogbrug eller adfærd, eller der er fremsat trusler eller udøvet vold.

Der kan også være andre overtrædelser af orden og sikkerhed, som er udtryk for en negativ stærkt styrende adfærd, og hvor de indsatte bruger tilhørsforholdet til en bandegruppering m.v. til at demonstrere en form for magt. Dette kan f.eks. være tilfældet, når personalets anvisninger ikke efterkommes.

Endelig kan et disciplinært forhold begået i forening af indsatte med tilhørsforhold til en bandegruppering m.v. kunne føre til en skærpet sanktionering. Dette vil for eksempel gøre sig gældende, hvor flere er sammen om at indsmugle mobiltelefoner, euforiserende stoffer eller andre ulovlige genstande.

4. Det fremgår af den politiske aftale om Bandepakke III fra marts 2017, at ledende bandemedlemmer så vidt muligt skal afsones adskilt fra andre medlemmer af samme gruppering.

Direktoratet kan oplyse, at der pr. 1. juli 2017 er etableret såvel interne procedurer i kriminalforsorgen som procedurer i forhold til politi og anklagemyndighed med henblik på at understøtte, at bandemedlemmer med en ledende og koordinerende rolle som det absolutte udgangspunkt ikke afsoner med andre personer, som er relateret til den pågældende gruppering.

Anklagemyndigheden oplyser således i forbindelse med iværksættelse af afsoning i kriminalforsorgen om, hvorvidt en domfældt er et ledende og koordinerende bandemedlem. Såfremt kriminalforsorgen får en sådan oplysning, vil den domfældte som det absolutte udgangspunkt blive placeret, så afsoningen sker adskilt fra øvrige personer, som er relateret til den pågældende gruppering.”

Der er endnu ikke foretaget en endelig evaluering af forsøget med GPS-fodlænke, jf. pkt. 2 i direktoratets udtalelse. Når evalueringen foreligger, vil der blive foretaget en vurdering af ordningen.